

**Brusel 13. července 2026
(OR. en)**

11828/26

**FAO 25
AGRI 587
FOOD 98
VETER 120
PHYTOSAN 71
ENV 936
SAN 585
SUSTDEV 62**

VÝSLEDEK JEDNÁNÍ

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Delegace
Předmět:	Závěry o přístupu „jedno zdraví“ v zemědělsko-potravinářských systémech

Delegace naleznou v příloze závěry Rady o přístupu „jedno zdraví“ v zemědělsko-potravinářských systémech, které schválila Rada pro zemědělství a rybolov na svém 4190. zasedání konaném dne 13. července 2026.

Závěry Rady o přístupu „jedno zdraví“ v zemědělsko-potravinářských systémech

RADA EVROPSKÉ UNIE

PŘIPOMÍNÁJÍC:

- závěry Rady ze dne 29. ledna 2024 o Strategii EU v oblasti celosvětového zdraví – lepší zdraví pro všechny v měnícím se světě¹;
- závěry Rady ze dne 21. června 2024 o budoucnosti evropské zdravotní unie: Evropa, která pečuje, připravuje se a chrání²;
- doporučení Rady ze dne 13. června 2023 o posílení opatření EU pro boj proti antimikrobiální rezistenci v rámci přístupu „jedno zdraví“³;
- závěry Rady ze dne 26. května 2021 o prioritách EU pro summit OSN o potravinových systémech v roce 2021⁴.

¹ Dokument 5908/24.
² Dokument 11597/24.
³ Úř. věst. C 220, 22.6.2023, s. 1–20.
⁴ Dokument 9335/21.

Obecné zásady

1. PŘIPOMÍNÁ, že článek 168 Smlouvy o fungování Evropské unie stanoví, že Unie musí při vymezení a provádění všech svých politik a činností zajistit vysoký stupeň ochrany lidského zdraví.
2. ZDŮRAZŇUJE, že lidské zdraví nelze chránit izolovaně a je neoddělitelně spjata se zdravím zvířat, rostlin a širších ekosystémů, které jsou základem našich zemědělsko-potravinářských systémů, a je na nich závislé⁵. V tomto ohledu PŘIPOMÍNÁ, že přístup „jedno zdraví“ je integrovaný sjednocující přístup, jehož cílem je udržitelná rovnováha a optimalizace zdraví lidí, zvířat, ekosystémů a širšího životního prostředí⁶.
3. UZNÁVÁ, že přístup „jedno zdraví“ může přispět k efektivnějšímu a účinnějšímu využívání zdrojů prostřednictvím integrovaných a preventivních opatření.
4. PODTRHUJE, že je důležité neustále podporovat kulturu „jednoho zdraví“, mimo jiné prostřednictvím vzdělávání, odborné přípravy a zvyšování povědomí, zejména mezi mladšími generacemi, s cílem integrovaně řešit vzájemně propojené výzvy v oblasti zdraví, životního prostředí a udržitelnosti.
5. ZDŮRAZŇUJE, že udržitelné, odolné a inkluzivní zemědělsko-potravinářské systémy mají zásadní význam pro zajištění naší trvalé schopnosti poskytovat dostatečné, bezpečné a cenově dostupné potraviny a zdravou stravu pro všechny a zároveň zohledňovat místní potravinové kultury. V tomto ohledu UPOZORŇUJE na to, že dlouhodobého celosvětového potravinového zabezpečení lze dosáhnout pouze ochranou a zajištěním udržitelného využívání přírodních zdrojů a ochranou zdraví rostlin, zvířat a ekosystémů. UZNÁVÁ, že to vyžaduje holistický a systémový přístup založený na výzkumu a inovacích.

⁵ Zemědělsko-potravinářské systémy jako všechny vzájemně propojené činnosti a subjekty zapojené do získávání potravin od zemědělce na náš stůl. Tato definice zahrnuje vše od zemědělské produkce a zpracování až po distribuci, spotřebu a nakládání s odpady.

⁶ Skupina odborníků na vysoké úrovni pro přístup „jedno zdraví“ (OHLEP) vypracovala v roce 2022 tuto definici přístupu „jedno zdraví“: „Přístup „jedno zdraví“ je integrovaný sjednocující přístup, jehož cílem je udržitelná rovnováha a optimalizace zdraví lidí, zvířat, rostlin a ekosystémů. Ze své podstaty uznává, že zdraví lidí, domácích a volně žijících zvířat, rostlin a širšího životního prostředí (včetně ekosystémů) je úzce provázané a vzájemně závislé.“

6. BERE NA VĚDOMÍ, že „Vize pro zemědělství a potraviny“, kterou Evropská komise představila v únoru 2025⁷, zdůrazňuje, že je důležité zajistit, aby všechny složky zemědělsko-potravinářského odvětví fungovaly v mezích možností naší planety a zároveň přispívaly k cílům v oblasti klimatu, zachování a obnově biologické rozmanitosti, zdravé půdě, čisté vodě a odolným potravinovým systémům.
7. PODTRHUJE, že zemědělsko-potravinářské systémy se nacházejí na rozhraní zdraví lidí, zvířat, rostlin a ekosystémů a že přístup „jedno zdraví“ poskytuje integrovaný rámec pro řešení vzájemně propojených rizik a meziodvětvových výzev, kterým zemědělsko-potravinářské systémy čelí.
8. ZDŮRAŽŇUJE, že antimikrobiální rezistence se šíří napříč rozhraním mezi člověkem, zvířaty a životním prostředím, což znamená, že rezistentní patogeny a geny rezistence se mohou přemísťovat mezi lidmi, hospodářskými zvířaty, volně žijícími živočichy a ekosystémy bez ohledu na to, kde se poprvé objevily, a vyžaduje koordinovanou činnost. POUKAZUJE na zvláštní význam přístupu „jedno zdraví“ pro řešení antimikrobiální rezistence a ZDŮRAŽŇUJE, že opatření by měla být založena na právních předpisech EU a mezinárodně dohodnutých normách.
9. V této souvislosti UPOZORŇUJE na to, že přístup „jedno zdraví“ neslouží pouze jako strategie v oblasti zdraví, ale také jako klíčový faktor umožňující udržitelné a odolné zemědělsko-potravinářské systémy.

⁷ Dokument 6385/25 – Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů: „Vize pro zemědělství a potraviny – Společné utváření atraktivního zemědělského a potravinářského odvětví EU pro budoucí generace“.

10. ZDŮRAZŇUJE, že je důležité vycházet ze zkušeností získaných z minulých výzev v rámci přístupu „jedno zdraví“, vědeckých důkazů a praktických zkušeností s cílem posílit integrované přístupy napříč zemědělsko-potravinářskými systémy.
11. POUKAZUJE na to, že začlenění přístupu „jedno zdraví“ do zemědělsko-potravinářských systémů může přinést významné dlouhodobé úspory tím, že se přesune pozornost od krizového řízení náročného na zdroje, jako je reakce na pandemii, krize v oblasti zdraví zvířat nebo neúrodu, k nákladově efektivní prevenci a systémové odolnosti, čímž se ochrání veřejné rozpočty a posílí sociální soudržnost.

Uplatňování přístupu „jedno zdraví“ v zemědělsko-potravinářských systémech

12. ZDŮRAZŇUJE, že uplatňování přístupu „jedno zdraví“ v zemědělsko-potravinářských systémech, včetně suchozemských i vodních potravinových systémů, znamená řešení výzev souvisejících s lidským zdravím, zdravím a dobrými životními podmínkami zvířat, zdravím rostlin a zdravím ekosystémů za rovných podmínek při plném uznání jejich vzájemné závislosti.
13. Pokud jde o **lidské zdraví**, ZDŮRAZŇUJE:
 - silné vzájemné vazby mezi zemědělsko-potravinářskými systémy a lidským zdravím, neboť všechny složky zemědělsko-potravinového řetězce – včetně prvovýroby, zpracování, skladování, přepravy, uvádění na trh, spotřeby a nakládání s odpady – mají přímé i nepřímé dopady na zdraví jednotlivce i veřejnosti;
 - naléhavou potřebu přístupů zaměřených na prevenci v rámci zemědělsko-potravinářských systémů, které přispívají ke snížení nemocí přenášovaných potravinami a vodou, všech forem podvýživy a onemocnění souvisejících se stravou, expozice kontaminujícím látkám a zoonotického rizika;
 - zásadní význam propagace zdravých stravovacích návyků při současném uznání místních potravinových kultur, zejména prostřednictvím vzdělávání a zvyšování povědomí, lepšího přístupu k informacím a zdravějšího potravinového prostředí, čímž se sníží zátěž spojená s kardiovaskulárními chorobami a dalšími nepřenosnými nemocemi.

14. Pokud jde o **zdraví a dobré životní podmínky zvířat**, ZDŮRAZŇUJE, že:

- ústředními složkami odolných a udržitelných zemědělsko-potravinářských systémů jsou zdraví a dobré životní podmínky zvířat. Udržitelná živočišná výroba a akvakultura opírající se o přísné normy v oblasti zdraví a dobrých životních podmínek zvířat přispívá k potravinovému zabezpečení, živobytí na venkově a bezpečné produkci potravin a zároveň snižuje riziko vzniku a šíření zoonóz a zmírňuje dopady na životní prostředí;
- klíčovými složkami účinného provádění přístupu „jedno zdraví“ zůstávají biologická bezpečnost, prevence a tlumení nákaz (včetně strategií očkování), obezřetné používání antimikrobiálních látek, systémy dohledu a přísné normy v oblasti dobrých životních podmínek zvířat;
- důležitým mechanismem pro zvládání přeshraničních nákaz zvířat zůstává globální rámec pro progresivní tlumení přeshraničních nákaz zvířat pod společným vedením Organizace OSN pro výživu a zemědělství (FAO) a Světové organizace pro zdraví zvířat (WOAH), který přispívá k bezpečnosti potravin, udržitelnému živobytí, bezpečnému obchodu, potravinovému zabezpečení a veřejnému zdraví;
- opatření zaměřená na zdraví a dobré životní podmínky zvířat by měla vycházet z právních předpisů EU a mezinárodně dohodnutých norem.

15. Pokud jde o **zdraví rostlin**, ZDŮRAZŇUJE, že:

- zdravé rostliny a lesy mají zásadní význam pro dobré životní podmínky lidí a odolné zemědělsko-potravinářské systémy, neboť poskytují potraviny, krmiva, kyslík a základní ekosystémové služby a zároveň podporují biologickou rozmanitost, udržují zdravou půdu a snižují riziko degradace půdy, hydroekologické nestability a rozšíření zoonóz;

- pro integrovanou a udržitelnou prevenci, včasné odhalování a regulaci škůdců a chorob rostlin jsou nezbytné účinné systémy dohledu a včasného varování, které co nejlépe využívají technologická řešení;
- udržitelné postupy ochrany rostlin, včetně integrované ochrany rostlin a fytosanitárních opatření, přispívají k prevenci šíření škůdců a chorob na místní i přeshraniční úrovni, a pomáhají tak chránit lidské zdraví, biologickou rozmanitost, suchozemské a vodní ekosystémy, lesy a celkovou environmentální udržitelnost;
- rostliny, lesy a systémy založené na lesnictví mají zásadní význam pro udržitelné zemědělsko-potravinářské systémy, neboť zajišťují ukládání uhlíku a životně důležité ekosystémové služby, které podporují ekosystémy a zdraví životního prostředí;
- přístupy založené na krajině, včetně agrolesnických systémů, a udržitelně obhospodařované lesy posilují biologickou rozmanitost, odolnost ekosystémů a přizpůsobování se změně klimatu, čímž přispívají k cílům přístupu „jedno zdraví“ a k odolnosti zemědělsko-potravinářských systémů.

16. Pokud jde o **životní prostředí a zdraví ekosystémů**, ZDŮRAZŇUJE, že:

- zemědělsko-potravinářské systémy jsou závislé na zdraví životního prostředí a ekosystémů, včetně čistého ovzduší a vody, biologické rozmanitosti, zdravé půdy, lesů a vodních systémů a stabilních klimatických systémů, a ovlivňují je;

- zhoršování stavu životního prostředí, znečištění, úbytek biologické rozmanitosti a změna klimatu stále více zvyšují rizika napříč zemědělsko-potravinářskými systémy, což má nepříznivé dopady na zdraví lidí, zvířat a rostlin a na suchozemské a vodní ekosystémy; pro posílení odolnosti, snížení kumulativních rizik a podporu dlouhodobé udržitelnosti ekosystémů jsou proto nezbytné integrované a holistické přístupy;
 - udržitelné systémy produkce, včetně agroekologických a jiných inovativních přístupů založených na postupech účinně využívajících zdroje, šetrných k životnímu prostředí a na sociálně odpovědných postupech, mohou spolu s obnovou ekosystémů přinést pozitivní výsledky v oblasti životního prostředí a zároveň snížit dlouhodobá systémová rizika, včetně šíření patogenů z volně žijících živočichů na domácí zvířata, které je spojeno s degradací stanovišť.
17. ZDŮRAZŇUJE, že integrovaná a kooperativní činnost ve výše uvedených oblastech má zásadní význam pro snížení meziodvětvových rizik, včetně výskytu nemocí a zoonóz přenášených potravinami, vodou a vektory, antimikrobiální rezistence, škůdců a chorob rostlin a degradace ekosystémů.
18. UZNÁVÁ, že snížení těchto rizik vyžaduje koordinovaný a vědecky podložený přístup, který se bude zabývat jejich společnými příčinami, jako jsou nově se objevující infekční onemocnění, nezdravé stravování, úbytek biologické rozmanitosti, znečištění a zhoršování životního prostředí, dopady na klima, neudržitelné systémy produkce a nevhodné využívání zemědělských vstupů.
19. ZDŮRAZŇUJE, že uplatňování přístupu „jedno zdraví“ v zemědělsko-potravinářských systémech výrazně posiluje dohled, včasné varování, prevenci, připravenost a budování odolnosti, čímž podporuje soudržnější politické reakce, a to i na přeshraniční a regionální úrovni.

20. VYZDVIHUJE skutečnost, že úspěšné provádění přístupu „jedno zdraví“ v zemědělsko-potravinářských systémech vyžaduje zapojení všech příslušných zúčastněných stran v celém zemědělsko-potravinovém řetězci a větší soudržnost politik ve všech příslušných oblastech politiky.
21. ZDŮRAŽŇUJE, že je třeba odstranit institucionální a odvětvové bariéry na vnitrostátní a celosvětové úrovni a nadále podporovat začlenění aspektů přístupu „jedno zdraví“ do stanovování mezinárodních norem, zejména v rámci Komise pro Codex Alimentarius, organizace WOAH a Mezinárodní úmluvy o ochraně rostlin (IPPC), čímž se podpoří bezpečný a předvídatelný mezinárodní obchod.

Účinná správa a vhodné základní podmínky

22. ZDŮRAŽŇUJE, že účinná správa a vhodné základní podmínky mají zásadní význam pro převedení zásad „jedno zdraví“ do praxe, pro co nejlepší využití stávajících struktur a zdrojů a pro posílení spolupráce napříč všemi příslušnými odvětvími, úrovněmi správy a zúčastněnými stranami.
23. POUKAZUJE na to, že je důležité poskytovat odpovídající pobídky na podporu využívání přístupu „jedno zdraví“ v praxi, mimo jiné prostřednictvím využití stávajících finančních a fiskálních nástrojů, podpory přístupu ke znalostem a inovacím a posílení technické spolupráce, výměny znalostí a budování kapacit, a to i v partnerských zemích a rozvojových ekonomikách.
24. UZNÁVÁ, že provádění přístupu „jedno zdraví“ v zemědělsko-potravinářských systémech musí zohledňovat různé vnitrostátní podmínky, systémy produkce, institucionální uspořádání, environmentální podmínky a rozvojové priority. Vzhledem k rozmanitosti zemědělsko-potravinářských systémů a ekosystémů mají klíčový význam místní a regionální přístupy k provádění.

25. UZNÁVÁ, že je důležité monitorovat a hodnotit provádění a účinnost přístupu „jedno zdraví“ v zemědělsko-potravinářských systémech, a VYBÍZÍ k využívání mechanismů monitorování, dohledu a podávání zpráv na podporu rozhodování založeného na důkazech a neustálého zlepšování.
26. VYZÝVÁ Komisi a členské státy, aby i nadále podporovaly koordinaci, soudržnost politik, technickou spolupráci, budování kapacit, výměnu osvědčených postupů, vzdělávání, zvyšování povědomí a sdílení znalostí o přístupu „jedno zdraví“ v zemědělsko-potravinářských systémech a zároveň se vyvarovaly nepřiměřené administrativní zátěže nebo zátěže spojené s podáváním zpráv.

Mezinárodní spolupráce

27. UZNÁVÁ, že je i nadále zapotřebí mezinárodní spolupráce, zejména prostřednictvím posílené spolupráce s čtyřstrannou iniciativou „Jedno zdraví“ (FAO, WHO, WOAH a UNEP), Komisí pro Codex Alimentarius, IPPC, CGIAR a příslušnými rámci WTO s cílem prosazovat cíle přístupu „jedno zdraví“ soudržným, účinným a vědecky podloženým způsobem napříč zemědělsko-potravinářskými systémy, mimo jiné prostřednictvím posílené soudržnosti a synergií mezi prací čtyřstranných organizací a příslušnými mnohostrannými environmentálními dohodami.
28. S USPOKOJENÍM KONSTATUJE, že FAO, WHO, WOAH, UNEP, Komise pro Codex Alimentarius a IPPC do své práce zásady „jedno zdraví“ stále více začleňují.
29. ZDŮRAZŇUJE, že mezinárodní normy vypracované zejména Komisí pro Codex Alimentarius, WOAH a IPPC poskytují zavedený vědecky podložený rámec podporující provádění přístupu „jedno zdraví“ a umožňující bezpečný mezinárodní obchod.

30. UZNÁVÁ, že pokračující spolupráce s těmito orgány má i nadále zásadní význam pro zachování soudržnosti a předvídatelnosti v rámci mezinárodního sanitárního a fytosanitárního systému; a v tomto ohledu ZDŮRAZŇUJE, že Dohoda WTO o uplatňování sanitárních a fytosanitárních opatření zůstává hlavním mezinárodním právním rámcem upravujícím vědecky podložená sanitární a fytosanitární opatření a nadále poskytuje právní jistotu a předvídatelnost pro mezinárodní obchod se zemědělsko-potravinářskými produkty.
31. OPĚTOVNĚ POTVRZUJE plné odhodlání EU podporovat víceodvětvovou spolupráci navázanou prostřednictvím čtyřstranného partnerství mezi FAO, WHO, WOAH a UNEP s cílem posílit integrovaný dohled, prevenci, připravenost a schopnost reakce na celosvětové, regionální a vnitrostátní úrovni. V této souvislosti rovněž ZDŮRAZŇUJE významné přispění skupiny odborníků na vysoké úrovni pro přístup „jedno zdraví“ k posílení analýzy a rozhodování založených na důkazech a vědeckých poznatcích.
-